

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס הנחיית קבוצות - תהליכי למידה וניהול קונפליקטים- רגישה למגדר (ולמיקומי זהות נוספים)

ד"ר סיגל אופנהיים שחר | התכנית ללימודי מגדר

מס הקורס 29-910-01

Group Guidance - the Process of Learning and Managing Conflicts Gender
Sensitive

שיעור סדנאי	סוג הקורס:
2	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
ב'	סמסטר:
רביעי 18:00-20:00	יום ושעה
בתיאום מראש	שעת קבלה:
sigal.oppenheim-shachar@biu.ac.il	מייל מרצה:
https://lemida.biu.ac.il/course/view.php?id=95972	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

על מנת להכיר בערך המוסף של עבודה בקבוצה "עובדת" באופן אפקטיבי, בהתאם למשימות שלה. תהליך הלמידה יחבר בין תוכן לתהליך, ובין משימה ויחסים, באמצעות תהליך מקביל זה של למידה "את" ולמידה "על".

מטרות/תוצרי הלמידה

מטרת הקורס להכיר לחשוף לזהות ולהבין תהליכים ותופעות פרטניות וקבוצתיות, כדי שניתן יהיה לרתום כוחות לכיוון של בנייה, שינוי וואו תמיכה, במסגרת קבוצות או צוותים, באמצעות עקרונות של פדגוגיה פמיניסטית המדגישים 'צמיחה בתוך קשר'.

ידע

1. הלומדות יזהו ויגדירו מושגים ותופעות בהנחיית קבוצות כמו בידול תפקידי, סטינג, רזוננס ומירורינג וכן הלאה.
2. הלומדות יסבירו ויפרשו דינמיקה גלויה וסמויה; יחסי כוח וטיפולוגיה של התנגדות לאור הצטלבות מיקומי זהות מגוונים.
3. הלומדות ימיינו וימשיגו מחדש פרקטיקות מעודדות יחסי אמון וחוות שייכות.

מיומנויות

4. הלומדות יתאמנו עקרונות של הנחיית מאתגרת הבניות הטיות ותיוג.
5. הלומדות יוכלו ללמוד כיצד ניתן להרחיב את מושג הכוח, לא רק באופן תיאורטי.
6. הלומדות יעצבו כללי הנחייה לאור עקרונות של פדגוגיה פמיניסטית להקשרים הרלוונטיים להן בחיי היום יום.

ערכים

7. הלומדות יקבלו הזדמנות לעודד רגישות למיקומי זהות מגוונים ולפתח כשירות תרבותית.
8. הלומדות יעמדו על כוחו של אמון כמשאב מבסס קשר וקרבה, גם בסיטואציות קונפליקטואליות.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת
1	בירור ציפיות גיבוש סטינג, היכרות ראשונית.	מסגור תיאורטי+ סוציוגרם	סיכום מושגי יסוד	כתיבת סיכום יומן מפגש

2	מושגי יסוד בהנחיית קבוצות- תופעות	מנחה מתחלפת	" + מילוי טבלת מיומנויות חברתיות
3	תהליכי התפתחות קבוצה	מסגור תיאורטי + התנסות	" Phases of group development: System-centered hypotheses and their implications for research and practice
4	התמקמות וניהול רושם	מסגור תיאורטי + התנסות	" Moving beyond the Janus face of integration and diversity : discourses towards an intersectional framing The Development of Relational Cultural Theory
5	יחסי כוח והתחלת הבידול- מקרו מיקרו	"	" + דגש על אסטרטגיות התמודדות עם קונפליקט
6	איך ניתן להתפכח מעיוורון חברתי	"	"
7	תרגול של אמון קרבה והתנגדות	הנחיות עמיתות + משוב	" + תנאים לפתיחות אמון וחשדנות בקרב סטודנטיות חרדיות שלומדות במכללה חילונית. The conceptualization and measurement of faculty trust in schools: The omnibus t-scale
8	"	התנסות + משוב	"

9	התפתחות בתוך קשר	"	Relationality: From attachment to intersubjectivity	"
10	"	"	Why should person-centered facilitating be gender-sensitive?	" + דגש על האופן שבו אני מעבדת. משוב
11	התנסות בפרקטיקות הנחיית מבוססות פדגוגיה פמיניסטית	הנחיות עמיתות + משוב	Shaping a 'Pedagogical voice' Using Feminist Pedagogical "Principles	"
12	ניכוס כוח – "רותם" מול "משתלט"	סוציגרים	Developing Leadership Acts A Way to Reclaim Power Which Can Harness Actions and Resources	"
13	סיכום ופרידה	מסגור תיאורטי והתנסות	Understanding groups from a feminist perspective	" + מילוי טבלת מיומנויות חברתיות

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

תיאור התוצר	משקל בציון הסופי
כתיבת תיעוד לכל מפגש	10% מהציון הסופי
הנחיית עמיתות	20% מהציון הסופי
עבודת מסכמת	70% מהציון הסופי

דרישות הקורס

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

חובה

אופנהיים שחר- ס'. (2020) אמון וחשדנות בקרב סטודנטיות חרדיות שלומדות במכללה חילונית. החינוך וסביבו. כרך מ"ב, 93-119.

Agazarian, Y. M., & Gantt, S. P. (2003). Phases of group development: System-centered hypotheses and their implications for research and practice. *Group dynamics: Theory, research and practice*, 7(3), pp. 238-252.

Anthias, f. (2013) Moving beyond the Janus face of integration and diversity discourses: towards an intersectional framing. *The Sociological Review*. 323-343.

Anthias, f. (2016). Interconnecting boundaries of identity and belonging and hierarchy-making within transnational mobility studies: Framing inequalities. *Current Sociology*, 2016, Vol. 64(2) 172-190

Hoy, Wayne. K & Tschannen-Moran Megan (2003). The conceptualization and measurement of faculty trust in schools: The omnibus t-scale. In Wayne K. Hoy & Cecil Miskel (Eds.), *Theory and research in educational administration* (pp. 181-208). Greenwich, CT.

Macke Karin & Hasler Gabriele (2019) why should person-centered facilitating be gender-sensitive? *Person-Centered & Experiential Psychotherapies*, 18: 4, 360-366

Mitchell, S. A. (2000). *Relationality: From attachment to intersubjectivity*. Hillsdale, New Jersey: The Analytic Press.

Meyers, R. A., Berdahl, J. L., Brashers, D., Considine, J. R., Kelly, J. R., Moore, C., Peterson, J. L., & Spoor, J. R. (2005). Understanding groups from a feminist perspective. In M. S. Poole &

A. B. Hollingshead (Eds.) Theories of small groups: Interdisciplinary perspectives.
Thousand Oaks, CA: Sage. (pp. 241–276)

Oppenheim- Sahachar, S., (2020) "Shaping a 'Pedagogical voice' Using Feminist Pedagogical Principles". Gender & Education. 33, (6), 773–789

העשרה

אופנהיים - שחר, ס. (2019). נתערב שתצליחו -התבוננות מחודשת בהנחיית תהליך התערבות, בקרב נערות מאוכלוסיות מתייגות. תל אביב : תמה, מכון מופת. (פרק ראשון)

Abrams, D., Hogg, M. A., Hinkle, S., & Otten, S. (2005). The social identity perspective on small groups. In M. S. Poole & A. B. Hollingshead (Eds.) Theories of small groups: Interdisciplinary perspectives. Thousand Oaks, CA: Sage

Adams, R. S., Tracey, T. J. G. (2004). Three versions of the interpersonal adjective scale and their fit to the circumplex model. Assessment, 11, 263-270

Gallos, Joan, V (2017). Republication of Women's Experiences and Ways of Knowing: Implications for Teaching and Learning in the Organizational Behavior Classroom. *Journal of Management Education*, 41(5) 649–668.

Lawrence Jenny Louise (2014) Feminist pedagogy in action: reflections from the front line of feminist activism - the feminist classroom, Enhancing Learning in the Social Sciences, 6:1, 29-41.

Jordan, Judith V& Hartling. Linda M. (2008).The Development of RelationalCultural Theory. Wellesley Centers for Women. jbmte.org

Oppenheim-Shachar, S. (2022) "Developing Leadership Acts A Way to Reclaim Power Which Can Harness Actions and Resources", In Handbook of Gender and Educational Leadership.

(Eds) Pontso Moorosi, Victoria Showunmi, Charol Shakeshaft, Izhar Oplatka. London:
Bloomsbury publishing. p. 125-139

Webb, Lynn. M., Allen Maria W & Walker Kandi L (2002). Feminist pedagogy: Identifying basic principles. *Academic Exchange Quarterly*, 6(1), 67-72

הרחבה, הצעות ורעיונות:

תקציר הקורס

אם נשאל סטודנטים מה הם למדו או במה הם התחדשו בקורס הזה, מה היית רוצה שיאמרו?

מטרות ותוצרי הלמידה

מטרות הלמידה יבהירו מה מצופה מהסטודנטים לדעת, להבין ו/או להיות מסוגלים להדגים לאחר השלמת הקורס. כדאי לכתוב עד 5 מטרות לקורס תוך שימוש בפעלים יישומיים של ביצועי הלומדים. מומלץ להתמקד ב 3 סוגים של מטרות למידה: א. ידע ב. מיומנויות ג. תפיסות. כדאי לכוון, ככל שרלבנטי, לא רק לידע אלא גם למיומנויות ולתפיסות עולם או ערכים שהייתם רוצים שהלומדים שלכם יגבשו לעצמם בעקבות הקורס.

ניסוח מדויק של מטרות הקורס

1. מזכיר את הרעיון המרכזי של הקורס ומדייק את הסילבוס ורצף הלמידה
2. מנכיח פיתוח מיומנויות ותפיסות עולם בנוסף לידע
3. יוצר הבחנה בין תכנים ללמידה בכיתה ותכנים ללמידה עצמית או הרחבה
4. מחדד תהליכי הערכה

דוגמאות למטרות למידה שהוזכרו לעיל:

ידע

היכרות עם עובדות, תכנים, מושגים, סוגיות ורעיונות מרכזיים בתחום הדעת.
לדוגמה: הלומדים יתארו/ יפרטו/ יסבירו/ יגדירו...

מיומנויות

היכולת להגיע לתוצר או תוצאה בצורה יעילה בשימוש בידע שהתפתח.
לדוגמה: הלומדים ינתחו/ יזהו/ יבחרו בין אלטרנטיבות/ יתכננו/ יקבלו החלטה/ יעריכו/ יפענחו/ יבצעו...

תפיסות עולם וערכים

דעות, תובנות, מחשבות ואמונות שהלומדים יקבלו הזדמנות לגבש לעצמם במהלך הקורס.

למידה פעילה

הוראה המקדמת למידה פעילה הינה הוראה הכוללת לא רק הקניית ידע (בה הסטודנטים הינם שומעים פאסיביים) אלא כוללת דרכי הוראה/ למידה מגוונות בה הסטודנטים פעילים בשיעור.
למידה פעילה מובילה לומדים לחשיבה, דיון, חקירה ויצירה. הם מתרגלים מיומנויות, פותרים בעיות, מתמודדים עם שאלות מורכבות, מקבלים החלטות, מציעים פתרונות ומסבירים רעיונות במילים שלהם באמצעות כתיבה ודיון. שילוב אסטרטגיות למידה אקטיביות בקורסים באוניברסיטה משפר באופן משמעותי את תהליך הלמידה של הסטודנטים, מגדיל את הסיכויים לזיכרון ויישום ומסייע בצמצום פערים בין לומדים.

למידה פעילה ניתן לתכנן ברמת הקורס כולו (סביב בעיה גדולה, בניית פרויקט בקבוצות, גייגסואו [צוותי הרכבה] בו כל קבוצה לומדת חלק מהנושא ומציגה לכלל הכיתה ועוד), או ברמת שילוב פעילויות בשיעורים (סימולציות ומשחקי תפקידים, סיורים, סדנאות, מעבדות ועוד).

למידה פעילה מקדמת: (Freeman et al., 2014; Theobald et al., 2020)

- זכירה של התוכן הלימודי.
- חיזוק מיומנויות של עבודת צוות, פתרון בעיות.
- מגע אישי עם הסטודנטים.
- הזדמנויות טובות ללמידה ללומדים עם צרכים שונים.

רכיבי למידה פעילה לשילוב בקורס - דוגמאות:

- פרויקט משימות מתגלגל המבוצע בצמוד לכל נושא או שיעור, בקבוצות של 4-5. חלק ממפגשי הקורס הופכים למפגשי חניכה קבוצתיים וזמן לעבודת צוות או שכל שיעור מתחלק לרכיב למידה ורכיב עבודת צוות.
- למידה מבוססת בעיות. החקר ואיסוף תוכן לפתרון בעיה בקבוצות בחניכה של המרצה.
- כיתה הפוכה: מפגש עם תוכן התאורטי/העיוני לפני השיעור ולאחריו דיון/תרגול/עיבוד פעיל בכיתה.
- למידה מתוך playlist: במודל נטפליקס – מיקרו יחידות ללמידה עצמית.
- למידה מבוססת פרויקטים PBL (כלומר פתרון בעיות משותף או ביצוע של פרויקט מתגלגל).

פעילויות למידה פעילה לשילוב בשיעורים - דוגמאות:

- למידה בקבוצות.
- גייגסואו – הוראת עמיתים בקבוצות התמחות.
- סדנה אורח/ת מאוניברסיטה אחרת או מחברה עסקית או מעמותה (מהארץ או מחו"ל)
- למידה חוץ-כיתתית: סיורים (מוזיאונים, חברות/עמותות רלוונטיות), הצגה בכנס וכו'
- שימוש בכלים דיגיטליים, הדמיית VR/AR, שימוש ברובוטים קליקרים, פאדלט וכו'
- סימולציות ומשחקי תפקידים
- חקר במעבדות

הערכה מעצבת

הערכה מעצבת (Formative Assessment) ניתנת **במהלך** הקורס, בשונה מהערכה מסכמת (Summative Assessment) הניתנת לסטודנטים רק **בסוף** הקורס (לדוג' פרויקט או מבחן). כאשר הסטודנטים מקבלים משובים תוך כדי הלמידה, הם יכולים לעצב באופן פעיל את המשכה וניתנת להם הזדמנות להתנסות בדרכי פתרון או חשיבה שונים. זאת בניגוד להערכה המסכמת שמהווה מבט לאחור על הלמידה לאחר שהסתיימה.

הערכה מעצבת מקדמת: השתתפות פעילה, שאילת שאלות, חשיבה ביקורתית, עיצוב עצמאי של הלמידה.

אינה מחייבת תוספת זמן משמעותית לבדיקת תוצרים. ניתן להכין מחוון, לשלב הערכת עמיתים, לתת משוב כיתתי כללי על נקודות ספציפיות או להיעזר בשאלונים שמספקים משוב מיידי.

הערכה מעצבת תומכת ב:

- יצירת תמונת מצב מעודכנת של התקדמות בלמידה.

- זכירת התוכן הלימודי.
- העמקת תהליך הלמידה.

דוגמאות לתוצרי הערכה מעצבת:

- שאלוני רענון בתחילת מפגש
- אינטראקציות בפורום הקורס
- הגשת תרגילים/ מטלות בית
- מטלות / חידונים דיגיטליים עם פתרון מובנה - ניתן להשתמש במערכת ממוחשבת למשוב מידי ומאפשרת התנסות חוזרת בשאלות.
- הקלטה עצמית קצרה של קבוצת לומדים שבו הם מחווים דעה, מעריכים תוצר, מנמקים תשובה
- השתתפות מונחית בפורום מקוון.
- הגשת תוצר : הפקת סרטון/ פודקאסט/ הדפסת תלת-ממד/תכנות רובוטים וכו'